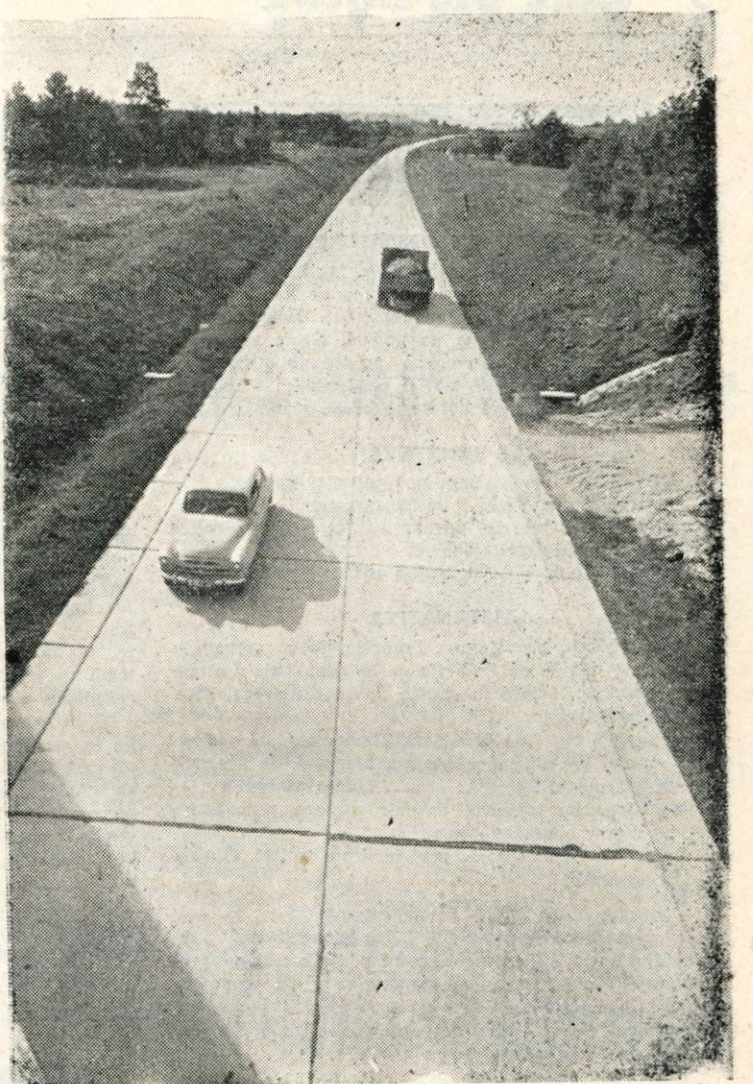

V soboto popoldne so zaključili asfaltiranje avtomobilske ceste od Ljubljane do Zagreba. Zgrajenega je že 79 km asfaltne in betonskega vozišča. Vse tako kaže, da bo cesta dograjena prej, kot je bilo prvotno določeno. Mladinske delovne brigade morajo zdaj opraviti še nekaj manjših del, glavna svečanost pa bo 23. novembra. — Na sliki levo vidite mogočen nadvoz nove avtomobilske ceste pri Ponikvah

GLASLO GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI., ST. 83 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 27. OKTOBRA 1958

Kaj so pokazali ukrepi proti fluktuaciji delavcev

S seje ObLO Železniki

Pred zapornicami

„Boliše delovne pogoje že imamo“

Papirnato planiranje - Sedemkrat manj odpovedi

Podatki o veliki fluktuaciji delavcev so nedavno iznenadili odbornike OLO Kranj. V vseh podjetjih Gorenjske je bilo v prvih sedmih mesecih letos povprečno 1120 izmenjav na delovnih mestih. Skupno je namreč odpovedalo delovno razmerje 3455 oseb, 4385 pa je bilo zabeleženih novih zaposlitev. Izmenjalo se je torej kar 7840 oseb. V nekaterih občinah, kot na primer v Radovljici, se je v teh mesecih izmenjalo malone polovica delavcev.

Kakšni so vzroki fluktuacije? Zakaj delavci hodijo iz podjetja v podjetje? Na to vprašanje še ni točnega odgovora. Delavci so v nekaterih anketah povedali vzroke, ki pa so zelo različni. Na to so vplivali tudi ekonomski činitelji: osebni prejemki, stanovanja itd. Res je, da je fluktuacija postopoma prerasla iz navadnega, povprečnega gibanja v ekonomsko-družbeni problem. Zidar, ki se je 5 let učil tega poklica, je šel za tekstilni stroj; krojač je zaprl delavnico in šel v tovarno. Posledica je manjša delovna storilnost, ogrožena je predvidena življenjska raven v celoti. To so jasno pokazali podatki. Zato so v okrajnem merilu kot tudi po vseh občinah vprašanje postavili v ospredje in se z njim z vso resnostjo spoprijeli. O tem škodljivem pojavu so govorili v republiškem merilu, o tem je nedavno govoril tudi predsednik Tito v Zenici.

Kmalu bo mesec, kar so vsi biroji za delo v Kranju, Skofji Loki, na Jesenicah, v Radovljici, v Trzinu in na Bledu zaostriili sistem sprejemanja, oziroma vključevanja novih delavcev. V Radovljici, na Bledu in v Trzinu so o tem že razpravljali tudi občinski zbori proizvajalcev in dali stroge smernice za preprečevanje fluktuacije. — V Kranju in na Jesenicah pa, kjer je ta problem še posebej zapleten, pripravljajo posebne analize o vzrokih fluktuacije. Seveda so povsod zastavili novo sprejemanje delavcev vse dotlej, da se ne dokažejo utemeljive za nove zaposlitve.

Dvakrat premisli...

Kot poročajo iz občinskih birojev dela, je v zadnjem času povsod zavladalo drugačno razpoloženje v odpovedovanjih in samovoljnih iskanjih novih delovnih mest. V biroju v Kranju so avgusta zabeležili kar 398 odpovedi. V septembru se je to število še povečalo na 434 primerov. Toda sedaj, ko so začeli uveljavljati nove ukrepe, je bilo v zadnjih 14 dneh samo 30 delavcev, ki so v sporazumu s podjetjem ali samovoljno odpovedali delovno razmerje.

Biroji so se v večini postavili na stališče, da bodo vse one, ki bi odpovedali delovna razmerja, v industriji usmerjali v druge veje dejavnosti, kjer je delavcev premalo. To so obrtniške, gradbene, komunalne dejavnosti, kmetijstvo itd. Samo za ta področja lahko dobijo napotilo vsi oni, ki zapustijo delovno mesto v industriji. Pri taki zaostritvi izgleda, da se delavci že poslužujejo starega izreka: dvakrat premisli, enkrat stori.

Zaposlitev že dovolj

V nekaterih kolektivih so v zvezi s temi ukrepi razširjene napačne vesti, češ, da je preveč delavcev, govori se o »križi« itd. Toda v birojih imajo še vedno vrsto nezasedenih mest v trgovinah, v turizmu, obrti in drugod. Malone vsa Poljanska dolina nima krojača. Zelo primanjkuje obrtnih uslug tudi drugod. Hkrati skrbijo tudi za zaposlitev invalidov in dela manj zmognih ljudi. Zavod in Kranju zaposluje že 150 takih oseb. Pred koncem leta predvidevajo ustanoviti podobne zavode tudi v Skofji Loki in na Jesenicah.

Skratka — zaposlitve in dela je še povsod dovolj za pridne roke. Toda že dosedanja ukrepi o omejitvi zaposlovanja so pokazali pozitivne rezultate v dveh smereh: zmanjšal se je pritisk vseljevanja v industrijska središča, kar je tam hudo obremenjevalo komunalne naprave in s tem zmanjševalo življenjske pogoje prebivalstva. Drugo, kar je tudi posebno važno: delavci skušajo na svojih delovnih mestih, oziroma v podjetjih odpravljati slabosti in zboljšati pogoje. Možnost »letanja« iz podjetja v podjetje je marsikje zmanjšala interes, da bi iskali in odstranjevali vzroke subjektivnih slabosti v svojem kolektivu in so rajši po liniji najmanjšega odpora šli »tja, kjer je boljše«.

Taki so prvi vidni uspehi ukrepov proti fluktuaciji. Upati pa je, da bodo uspehi v prihodnje še vidnejši.

K. M.

Komercialni sejem v Naklem

Ne več po starem

Poročali smo že, da so 11. oktobra v Naklem odprli komercialni sejem — prvi te vrste na Gorenjskem. Na sejmi in razstavah, ki jih je bilo do letošnjega leta v Naklem devet, so prikazovali samo izbrano blago — najlepše primerke. To so bile res razstave v klasičnem pomenu besede. Od letos pa bodo na sejmi prikazovali tisto blago, ki ga imamo, in takšno, kot je. Poudarek razstav bo na komercialnem efektu.

Razen sejma bikov so letos v Naklem priredili tudi komercialni sejem sadja in krompirja, v naslednjih letih pa nameravajo to razširiti še na pitovno živino, ki je proizvod gospodarskega križanja, in na mesnate prašiče za predelovalno industrijo. Komercialne sejme bodo vsako leto organizirali konec septembra ali v začetku oktobra, ko so tržni viški že znani in se začne povpraševanje po blagu za ozimnico. Pogodbe s kupci se bodo zaključevale po vzorcih, ki bodo na razstavljeni.

Kot rezultat prvega komercialnega sejma so letos že sklenili pogodbo za 20 vagonov sadja, tako, da bodo prodani vsi tržni viški. Sadne sorte so bile razstavljene po kvaliteti. Vzorci so bili opremljeni s podatki o tržnih viških in cenah. Prikazanih je bilo preko 40 vagonov tržnih viškov sadja. Tudi pri krompirju je Poslovna zveza Kranj prikazala vse, kar imajo letos gorenjski proizvajalci naprodaj — semenski in merkantilni krompir ter krompir za industrijsko uporabo. Na osnovi prijav kmetijskih

zadruge je že sklenjenih pogodb preko 11.000 ton jedilnega krompirja, ki ga bodo dobavljali potrošnikom do konca tega leta.

Osnovni cilj vsakoletnih komercialnih sejmov v Naklem je, da se pogodbe s potrošniki sklepajo na tem sejmju, kjer si bodo kupci blago lahko izbrali. Sejem bo koristen tudi za proizvajalce. Tu bodo imeli priliko videti takšno blago, kakršno trg danes zahteva.

Razen sejma v Naklem prirejajo vsako leto 18. oktobra sejem krav in telic v Bohinju, 11. novembra pa na Bledu. V zvezi z rajonizacijo živinorejske proizvodnje bo te sejme treba še bolj utrditi in navajati kmetiče na to, da bodo tudi živino za plemo prodajali le na sejmi ali pa preko kmetijskih zadrug in ne več tako neorganizirano kot doslej.

3-

DRUŽBENI PLAN V TOVARNI »NIKO« V PRVEM POLLETJU REALIZIRAN SAMO 43 % — PRECEJ VISOK ODPSTOTEK IZOSTANKOV Z DELA — »IMAMO NOVO TOVARNO, NOVE STROJE IN BOLJŠE DELOVNE POGOJE!« — TEŽAVE S PLAČEVANJEM STROŠKOV ZA ASFALTIRANJE CESTE ŠKOFJA LOKA—ŽELEZNIKI

V petek popoldne se je sestel v Železnikih občinski zbor proizvajalcev, za tem pa je bila skupna seja obeh zborov. Zbor proizvajalcev je najprej obravnaval sklepe, ki jih je pred kratkim sprejel okrajni zbor proizvajalcev, nato pa so razpravljali o doseganju polletnega plana v industriji. V tovarni »Niko« so si postavili nalogo, da v letu 1958 proizvedejo in prodajo za skupno 440 milijonov dinarjev izdelkov in uslug. V primerjavi z vrednostjo prodaje v prvem polletju 1957, ki je znašala 140 milijonov dinarjev, lahko ugotovimo, da se je vrednost prodaje v enakem razdobju nasproti lanskemu letu dvignila za približno 40 odstotkov in to na račun prodaje povečane zaloge nedovršenih izdelkov v letu 1957, ki se je realizirala šele letos. Bruto proizvodnja je bila dosežena s 190 milijoni dinarjev ali 90,8 odstotka. Po ugotovitvah tovarniškega kolektiva proizvodnega plana torej niso dosegli, ker je bil ta v primeri s celotnim družbenim planom realiziran samo s 43 odstotki.

V MLIP v Češnjici je bil plan proizvodnje v prvem polletju realiziran v znesku 287 milijonov din (62 odstotkov). Usnjarna Železniki je v primerjavi z lanskim letom proizvodni plan pri istem številu zaposlenih dosegla 113%. V prvem polletju 1958 so imeli 27 milijonov bruto prometa. Za vse leto imajo planiranih 50 milijonov dinarjev. Iz tega je razvidno, da je bil polletni plan presežen za 5,4 odstotka. — Čevljarna »Ratitovec« Studeno je v zadnjih letih že prerasla obseg obrtne dejavnosti in jo zdaj prištevajo med industrijska podjetja. Proizvodni plan je v prvem polletju letošnjega leta dosegla z zneskom 24 milijonov dinarjev. Nasproti istemu razdobju lani se plan ni bistveno dvignil.

V nove prostore tovarne »Niko«, ki letos še poskusno obratuje, se delavci še niso povsem vživeli. Kolektiv pa si prizadeva nekatere težave, ki jih ima, čimprej odpraviti. Veliko so letos imeli izpadlih delovnih ur, in sicer znaša ta odstotek za vso tovarno 7,1% (prazniki so odšteti). Sem štejejo dopuste, boleznimi in vse ostale izostanke. Konec junija je bilo v tovarni zaposlenih skupno 367 delavcev, od tega 194 moških in 173 žensk. Kolektiv tovarne je na svoje nove obrate upravičeno zelo ponosen. Značilna je tale izjava, ki smo jo povzeli iz polletnega poročila tovarne: »Če v nekaj zadnjih letih in v tem polletju nismo imeli toliko presežnih plač kot v kakem drugem kolektivu, pa imamo novo tovarno in stroje, ki nam bodo ob prizadevanju in dobrem gospodarjenju vse to kmalu nadoknadili, da o bistveno boljših delovnih pogojih, ki jih že imamo, sploh ne govorimo!«

Precejšen del razprave so odborniki Občinskega ljudskega odbora Železniki posvetili problemu finančnih sredstev za asfaltiranje ceste. Od skupnih 23 milijonov dinarjev stroškov (1.372.600 din za en kilometer) so 5 milijonov din že plačali, ostane jim še 12 milijonov dinarjev. Za poravnava najnujnejših obveznosti bodo zdaj pri tovarni »Niko« najeli 7 milijonov dinarjev posojila, kar so odborniki potrdili, sicer jim pretijo tožbe, s katerimi bi stroške brez dvoma še povečali, najmanj za pol milijona dinarjev.

3-ler

PRVI USPEHI ZAVODA ZA ORGANIZACIJO DELA Kaj mislijo delavci?

Zavod za proučevanje in organizacijo dela, ki je bil nedavno ustanovljen v Kranju po sklepu OLO, je že začel z delom. Izvedli so že prve anonimne ankete v tovarni »Tiskarica« in v tovarni »Planika« v Kranju. Podatki so dali zanimive zaključke o raznih vprašanih organizacijskega dela, o produktivnosti, o odnosih med ljudmi itd. Delavci so o vseh teh problemih povedali svoje mišljenje in dali predloge za izboljšanje.

O nakazanih problemih in željah delavcev bodo sedaj razpravljali samoupravni organi in druge organizacije v teh podjetjih. Kot pravi direktor Zavoda tov. Mitja Kamušič, bo Zavod delal tudi druge analize o ekonomskem poslovanju gospodarskih organizacij in o drugih vprašanih ter tako skušal pomagati podjetjem za boljšo organizacijo dela.

K. M.

PABERKI PO SVETU

PROSLAVA IN OBJEKTIVNOST

»Neues Deutschland« je obširno objavil vse pozdravne telegrame, ki so jih poslale vzhodne države ob 9-letnici obstoja demokratične republike Nemčije. Vse je obširno citiral, deloma pa povzel. Edina izjema je bila storjena z jugoslovansko pozdravno brzojavko, ki jo je predsednik Tito poslal predsedniku Pfkcu. To pozdravno brzojavko je list samo bežno omenil.

TO JE IZJAVA!

»Nikoli, nikoli ne bom sprejel niti začasno koezistenco dveh Kitajsk v Organizaciji Združenih narodov,« je izjavil dopisniku agencije France Presse, general Cankajšek.

Točno! Dveh Kitajsk sploh ni!

ALTERNATIVA

Julius Mock, predstavnik Francije, je v razpravi o razorožitvi izjavil, da Francija ne bo prenehala z atomskimi poizkusi, četudi to storijo Sovjetska zveza, ZDA in Velika Britanija.

V zvezi s tem je »New York Times« napisal naslednje: »Lahko verjamemo g. Mocku, ki pravi, da njegova dežela želi postati atomska sila... Lahko pa tudi verjamemo njegovim izjavam, da mir zahteva prenehanje tekmovanja v oboroževanju.«

Lahko verjamemo torej prvi in drugi trditvi. Obema krakati pa težko.

JALOV POSEL

Združeni narodi so pretekli teden znova pozvali Južnoafriško unijo, naj spremeni ostro politiko rasnega razlikovanja. To je že sedmi zaporedni poziv svetovne organizacije. Zato še tisti, ki so predložili poziv, ne verjamejo več, da obstoje stvarni pogoji za prekinitev rasnega razlikovanja v Južnoafriški uniji.

Kaže, da južnoafriških politikov res ne bo nihče, razen revolucionarne sile lastnih ljudi, naučil spoštovati človeških pravic!

ODLOŽEN OBISK

Po obisku zapadnonemškega predsednika republike Theodora Heussa v Veliki Britaniji nastaja vprašanje, kdaj bo britanska kraljevska dvojica vrnila obisk. Prevladuje mnenje, da do obiska vsaj dve leti še ne bo prišlo. To pa zato, ker »angleška javnost še ne bi popolnoma odobravalala tega koraka«.

Neke ankete so namreč pokazale, da je samo 36 odstotkov Angležev za združenje Nemčije, prav toliko pa jih je proti, medtem ko jih 28 odstotkov ni povedalo svojega mnenja.

Ljudje pač težko pozablajo!

NAPACEN ZAKLJUČEK

Neodvisni angleški konservativni časopis »Daily Express« trdi, da v vsej Evropi pada zaupanje v ZDA. Zato predlaga, naj bi kot prvi korak k izboljšanju situacije ZDA odstranile Cabotta Lodgea s položaja ameriškega delegata pri OZN.

Kakorkoli je prva trditev spričo napak v zunanji politiki ZDA točna, je malo verjetno, da bi se z izmenjavo enega samega človeka položaj kaj bistveno popravil.

ABC

LJUDJE IN DOGODKI

V Alžiriji - dosti novega!

Ponudba francoskega ministrskega predsednika de Gaullea vodjem alžirskega osvobodilnega gibanja, da bi prišli v Pariz na razgovore o ustavitvi ognja, je prihla skoraj nepričakovano, čeprav so nekatere generalove priprave onstran morja že dale slutiti, da pripravljajo nekaj posebnega. General je sicer takoj, kakor je prišel na oblast, obljuboval, da bo poskrbel za rešitev alžirskega vprašanja, toda od tedaj je minilo že toliko časa, da nismo pričakovali naglih in važnih ukrepov, ki bi zasakali veter v pravo smer. A zdaj se je to zgodilo. Vprašanje je, kakšni vzroki so pripeljali k temu preobratu in kaj lahko pričakujemo po njem.

Ni dvoma, da je izhodiščna točka za preobrat razglasitev začasne alžirske vlade pod vodstvom predsednika Ferhata Abasa. Tako so povsem odpadli izgovori na francoski strani, češ, da se nimajo s kom pogajati, da ne vedo dobro, kdo so vodje alžirskega osvobodilnega gibanja itd. Aktivnost začasne alžirske vlade pa je nato vzporedno z de Gaulleovimi ukrepi pripomogla k položaju, da sta obe strani pripravljene na pogajanja — sicer za zdaj šele o prek-

nitvi ognja, a ni izključeno, da bi začetni sporazumi rodili tudi nadaljnje korake, ki bi polagoma priveli k pametni rešitvi tega perečega vprašanja.

Odločilni ukrep francoskega ministrskega predsednika je bil ukaz vsem oficirjem, naj izstopijo iz političnih organizacij, vstevši takomenovane komiteje javne rešitve, ki jih je rodil padalski puč v Alžiriji. Kajpak je ta ukrep med skrajnimi desničarji predvsem v Alžiriji sprožil določen odpor, tako, da so pozvali na generalni štrajk in na demonstracije. Toda odločno de Gaulleovo stališče je spravilo vsaj del teh krogov v dvome in pozivi na odpor proti de Gaulleu niso dosegli svojega namena, nasprotno, med skrajneže v Alžiriji so zanesli razcep, zmedo in nasprotja. Generalova poteza je torej uspela in pripravila pogoje za nadaljevanje akcije, predvsem za sedanjo ponudbo za pogajanja.

Z druge strani pa je tudi začasna alžirska vlada izrazila pripravljenost za tako pogajanja. Zadeva je zamotana le v tem, da tako de Gaulle kakor Alžirci vztrajajo vsak pri svojih političnih pogledih. De Gaulle vidi rešitev al-

žirskega vprašanja v najtesnejši zvezi z Francijo in se pri tem nanaša na izid referendum, medtem pa predsednikčasne alžirske vlade ponovno izjavlja, da je vsak razvoj alžirskega vprašanja možno gledati le skozi prizmo dejstva, da Alžirija ni Francija niti ne del Francije, marveč popolnoma točno določena ozemeljska in ljudska enota.

Kam bodo privedla ta nasprotna stališča, je zdaj nejasno. Vsekakor iskrena pripravljenost na obeh straneh, da naposled zaključita štrilnetno vojno, ne izključuje kompromisov — s popuščanji in z drugimi sredstvi. A pri tem je treba upoštevati, da alžirsko vprašanje ni le preprosta zadeva dogovorov dveh vlad, marveč tako za Francijo kakor za ves arabski svet del mnogo obširnejše problematike in razvojne poti. Alžirija je neposredno povezana z razvojem arabskega sveta in z odnosi v njem. Vprašanje Magreba, to je prihodnje severnoafriške arabske federacije — Tunisa, Maroka in Alžirije — je danes že aktualno in bi bilo neposredno pred ureditvenjem, če bi bila Alžirija v takim položaju, kakor ga imata obe sosedni, namreč neodvisna in samostojna.

v nedeljo smo zabeležili

MAKSIM GASPARIJ RAZSTAVLJA V KRANJU

Kranj, 26. oktobra.

Sinoči je zabeležila kranjska kulturna kronika pomemben dogodek. V razstavnih prostorih Mestnega muzeja je bila otvoritev razstave akademskega slikarja Maksima Gasparija. — Značilnost razstavljenega snovanja je razmišljanje o življenju našega ljudstva od zibelke do groba. Je domačnosti slikar izrednega narodopisnega pomena, ki zna tenkočutno prislunhati predvsem našemu kmečkemu človeku, njegovim običajem in navadam in njegovim pravičnim ter pripovedkam. Razstava bo odprta do 15. novembra. S.

Posvetovanje mladinskih odsekov PD Gorenjske

BREZ SODELOVANJA NE GRE

Danes, v nedeljo 26. oktobra, so se na Smarjetni gori pri Kranju zbrali voditelji mladinskih odsekov pri planinskih društvih na Gorenjskem. Navzoč je bil tudi predstavnik mladinske sekcije pri Planinski zvezi Slovenije, pogrešali pa so predstavnik Okrajnega komiteta mladine.

Predstavnik mladinskih sekcij planinskih društev z Bleda, Kranja, Jezerskega, Bohinja, Kranjske gore, Javornika in Radovljice so na posvetovanju govorili o tem, kako bi prilagodili dejavnost teh sekcij željam mladine in jo tako

zvrabili v prirodo v čim večjem številu, jo seznanjali s kulturnimi in zgodovinskimi lepotami iz NOB in tako dalje. Vseh 20 planinskih društev na Gorenjskem ima v svojih vrstah okoli 3000 mladincev. — Nekatera društva, kot na primer Kranj, kjer so pripravili več množičnih mladinskih izletov, so pokazala dokaj iniciative, vendar primanjkuje sodelovanja med društvi. Zato so danes izvolili poseben koordinacijski odbor za Gorenjsko. Ta bo imel sedež v Kranju. Njegova naloga bo, da zbira izkušnje in predloge vseh mladinskih sekcij, jim skuša pomagati in tudi organizirati skupno, široo dejavnost. Tako je med drugim predvideno, da pripravijo skupni pohod v Dražgoše ob januarjski obletnici zgodovinske borbe, skupen izlet v bolnišnico Franjo itd. K. M.

PREDAVANJE O VZGOJI OTROK

V četrtek 23. t. m. je bilo v Radovljici v okviru šole za starše predavanje »Kako se pripravim na vzgojo otroka«. Predavala je tov. Bartenjev Milica iz Ljubljane. Med starši je za taka predavanja veliko zanimanje.

OKRAJNE TEKME PARTIZANA V STRELJANJU

Franj Fajan dosegel 183 krogov Naklo, 26. oktobra.

Okrajna zveza Partizana je danes dopoldan že drugič organizirala v Naklem okrajne tekme dru-

štev Partizan z Gorenjske v streljanju zračno puško. Udeležba kot tudi rezultati so bili nepričakovano zelo dobri, čeprav je bilo tekmovanje na prostem. Tekmovali so ekipno in posamezno v stoječem položaju. Pravcato presenečenje letošnjega tekmovanja je bil 16-letni Franc Fajan iz Nakla, ki je dosegel kar 183 krogov (od 200 možnih). Tudi člani Partizana iz Javornika so se odlično izkazali, saj so tako ekipno kot posamezno, osvojili največ prvih mest. Vrstni red tekmovanja pa je bil naslednji: **Ekipno** — člani: 1. Javornik 457, 2. Naklo 456, 3. Žirovnica 425 krogov; **mladinci**: 1. Javornik 491, 2. Naklo 479, 3. Žirovnica 434 krogov; **mladinke**: 1. Javornik 392, 2. Žirovnica 202 kroga (od 600 možnih).

Posamezniki — člani: 1. Bojan Svetlin (Javornik) 170, 2. Janez Dovžan (Žirovnica) 166, 3. Božo Kožuh (Naklo) 160 krogov; **mladinci**: Franc Fajan (Naklo) 183, 2. Janez Otrin 171, 3. Matjaž Kalan (oba Javornik) 160 krogov; **mladinke**: 1. Vera Otrin 160, 2. Jožica Zajc 132, 3. Sonja Pivk (vse Javornik) 100 krogov.

KEGLJAČI TRIGLAVA — GORENJSKI PRVAKI

Kranj, 26. oktobra.

Na kegljišču Triglava je bilo danes prvenstvo Okrajne kegljaške zveze Kranj v borbenih partijah. V vsaki ekipi je nastopilo po 10 tekmovalcev, ki so odigrali 4 igre po 6 setov. Nastopilo je 8 ekip. Zmagal je Triglav z dobrim rezultatom 1750 podrtih kegljev, pa tudi v eni igri so dosegli Kranjčani najboljši rezultat 457 kegljev. Prve tri ekipe so se vrstile na republiško prvenstvo, ki bo čez 14 dni v Ljubljani.

Rezultati: Triglav 1750, Kranjska gora 1615, Jesenice 1565, Gradis 1467, Ljubelj 1436, Bled 1432, Sava 1425, Prešeren 1326. L. S.

Zadnji športni rezultati

I. zvezna nogometna liga:
Dinamo : Vardar 2:0
Radnički : Železničar 1:0
Vojvodina : Hajduk 4:1
Partizan : Crvena zvezda 0:2
Reka : Velež 2:1
Sarajevo : Budućnost 1:1

II. nogometna liga — zah. skupina:
Sibenik : Sloboda 1:1
Borovo : Odred 2:0
Lokomotiva : Zagreb 5:1
Split : Proleter 3:1
Borac : Trešnjevka 3:1

Slovenska conska nogometna liga:
Branik : Sobota 11:6
Ljubljana : Slovan 5:2
Izola : Grafičar 1:1
Rudar : Klavdivar 1:0

Gorenjska nogometna podzveza:
Jesenice : Planika 2:4 — mladinci
Jesenice B : Planika B 3:0 w. o.
Tržič : Bratstvo, Sk. Loka 2:2 (0:0)
Tržič A : Naklo 3:0 — pionirji
Tržič B : Triglav B 0:1 — pionirji
TRŽIČ : NAKLO 1:1 — pionirji
TRIGLAV B : NAKLO B 1:0 pionirji

naša kronika

PRED VOLITVAMI V ZADRUŽNE SVETE: TEHNIČNE PRIPRAVE V REDU, POLITIČNE PA NE

Pred dnevi se je sestel politični štab kranjske občine za volitve v zadružne svete. Zaradi premajhnega zanimanja kmetov za nove perspektive kmetijstva na Gorenjskem in zaradi slabih političnih priprav množičnih organizacij na terenu so člani štaba izrazili bojazni, da volitve ne bodo take, kot bi bilo pričakovati. Občni zbori kmetijskih združenj so navadno slabo pripravljene, ne obravnavajo izpolnjevanja gospodarskih načrtov, kmetje ne razumejo bistva zadružnih svetov, upravni odbori zadržujejo pa so naredili premalto, da bi zadružnike prepričali, da po starem ne gre več, da bodo samo z novimi oblikami gospodarjenja lahko dvignili naše kmetijstvo na tako raven, ki jo zahteva današnji razvoj industrializacije. Kmetje jemljejo občne zbornice sila neresno. — V Senčurju pravijo n. pr.: »Vsako leto smo na občnem zboru dobili pol klobase in dva deci vina, zakaj pa letos ne?« Predsednik KZ Voklo pa je predstavniku OZZ Kranj rekel tole: »Ja, ljudje bodo na občni zbor že prišli, če mi dovolite, da lahko dam vsakemu pol kilograma sladkorja!« V Žirovnici pa so se kmetje odločno uprli priti na občni zbor zadruge, če bi — po obravnavi odepitve trgovin. — Po drugi strani pa moramo poudariti, da so kmetje nove zadružna pravila na vseh občnih zborih soglasno sprejeli. Tudi tehnične priprave za volitve v redu potekajo. 3-

IZPOLNITEV PLANA PRORAZHČUNSKIH DOHODKOV SPREJETA

V petek zvečer je bila seja občinskega ljudskega odbora Tržič. Na skupni seji so odborniki razpravljali o poročilu o izpolnitvi plana dohodkov po stanju 30. septembra. Po krajši razpravi so odborniki poročilo potrdili. Dosedanja izpolnitev plana dohodkov namreč kaže, da bo plan ob koncu leta realiziran.

Na ločenih sejah so razpravljali in sklepali o garancijskih izjavah gospodarskim organizacijam, o prodaji osnovnih sredstev gospodarskim organizacijam ter o dodelitvi zemljišč. FaBo

PRED OBČNIM ZBOROM SINDIKALNE PODRUŽNICE

V četrtek, 23. oktobra, je bila v Kemični tovarni v Podnartu seja izvršnega odbora sindikalne podružnice. Razen drugega so govorili tudi o storilnosti dela in ugotovili, da zaradi večjega števila novozaposlenih storilnost na nekaterih delovnih mestih, v primerjavi z lanskim letom, nekoliko upada. O tem bodo razpravljali na obratnem sestanku. Glede nesreč nimajo posebnih problemov; v prvem polletju so zabeležili le dve manjši. V podjetju so ustanovili tudi posebno komisijo, ki bo pomagala razporejati sredstva za družbeni standard — predvsem za gradnjo stanovanj. R.

REZERVNI OFICIRJI SO ZBORovali

V dvorani delavskega doma na Jesenicah je bil v četrtek zvečer občni zbor Združenja rezervnih oficirjev jeseniške občine. V razpravi so se pomenili o delu v prihodnjem letu. Predvsem so se odločili za pomnožitev članstva. Organizirali bodo več strokovnih predavanj in navezali tesne stike z oficirji garnizona JLA v Bohinjski Beli ter s predstavniki JLA v Žirovnici.

KONFERENCA MLADIH GRAFIČARJEV

V soboto popoldne so mladinci in mladinke podjetja »Gorenjski tisk« na redni letni konferenci kritično pregledali svoje delo v preteklem letu in si začrtali smernice za delo v prihodnosti. Konferenca so se člani mladinske organizacije polnoštevilno udeležili. Govorili so o težavah, ki jih imajo zlasti s prevozi in z nadurnim delom, pa tudi s prostorom za sestanke, predavanja, zabave in športna tekmovanja niso najbolje preskrbljeni. Konferenca se je udeležil tudi član mladinskega komiteja na I. kranjski gimnaziji, s katerim so se domenili za sodelovanje, ki bi koristilo prvim kot drugim.

Po konferenci so priredili še zabavo s plesom.

IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« / UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR / DIREKTOR IN GLAVNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / ODGOVORNI UREDNIK MILOŠ MIKELN / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 397 — UPRAVE ŠT. 475 — TEKOCI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-1-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA NAROČNINA 50 DINARJEV

Ponovna močna ohladitev in sneg do nižin.

naš razgovor

»VRUČI MARONI... VRUČI!«

Če pravimo, da so lastovke znanilke pomladi, tedaj imajo kostanjariji, ki jih v tem času srečujemo na naših ulicah, vso pravico, da jih imenujemo znanilce jeseni.

Kupimo merico kostanja in poplepetajmo s kranjskimi kostanjariji! Ondan sem jih našel kar šest, to pot sem našel le dva.

Sabir Lezomi, slaščičar iz Makedonije, ki je »pognal korenine« ob Parku Svobode, se z zaslužkom ni posebno pohvalil.

»Veš — pridejo dnevi, ki se mi komajda izplača pečti kostanj,« me je tikal, kot starega znanca. »Kadar je mrz, je bolje. Ljudje se radi pogrejejo.«

Premešal je kostanj v pečici in povabil mimoidoče: »Vruči maroni... vruči!«

Z njegovim zvenečo reklamo se nisem docela strinjal. Kostanj, ki ga je vračal nad žerjavico, ni imel dosti skupnega z maronijem. Droban je bil, kar predoban.

»Saj to ni maroni,« sem zaježil njegovo trgovsko vneto. Skomignil je z rameni, češ, kaj ti veš o sortah kostanja...

Videti je bilo, kot bi ga moje razmišljanje o kostanju, ki ga je prodajal, podkurilo. S posebno močnim glasom je ponudil svoje blago: »Maroni... maroni!«

Potem sem obiskal 19-letnega Hamlijo Bajramovića iz Tetova, ki se je »ustoličil« pri Savskem mostu.

»Slaščičar sem,« mi je povedal, ko sem ga pobaral, kaj počne v mesecih, ko ni kostanja. Nekaj časa sem delal pri nekem privatniku v Celju. Izkoričal me je. Za skromno plačo sem moral delati domala od jutra do večera. Tudi plačo mi je znižal. Nisem zdržal. Odšel sem. Pred poldrugim mesecem sem prišel v Kranj. Dal bom slovo slaščičarskemu poklicu. Za vsako ceno pa se bočem odkrižati dela pri privatnikih. Rad bi se zaposlil o kakšni tekstilni tovarni. To delo me veseli.«

»Čemu si odšel iz Tetova?«

»Kaj sem hotel? Brez zaposlitve nisem mogel živeti. Moral sem s trebuhom za kruhom,« je z naveličanostjo v glasu pripovedoval mladi Hamlija.

»Je ta baraka tvoja?«

»Ne — pečem za drugega, za šefa.«

»Prodaš mnogo kostanja?«

»Ne posebno mnogo. Na slabem prostoru sem.«

Hamlija je stregel kupcem, vmes pa pripovedoval o svojem življenju. Prav zares nima zavidanja vredne mladosti. Upanje, da bo dobil zaposlitev v tekstilni industriji, mu lajša dneve ob pečici s kostanjem. S.

Posvetovanja v Trziču

Skoraj vsa Gorenjska okužena s kaparjem

Težave zaradi

PA ZAŠČITNI UKREPI?

4-urnega delavnika

V vseh podjetjih so omejili sprejemanje novih delavcev. To se že ugodno občuti med kolektivi. Zmanjšalo se je število samovoljnih odpovedi. V nekaterih podjetjih, kot na primer v tovarni Peko, nadaljujejo z analitičnimi ocenami delovnih mest. Kot sodijo, bo tam z boljšo organizacijo moč premestiti nekaj delavcev na nova delovna mesta. To pomeni, da delavcev ni premalo, marveč za sedanjo proizvodno zmogljivost morda celo preveč. Če bodo končne analize to potrdile in če bo praktično to izvedljivo, bodo z istimi delavci lahko še razširili proizvodnjo.

V Bombažni predilnici in tkalnici se ukvarjajo s težavo, ki je nastala po prepovedi nočnega dela za žene. Događa se, da ponoči ni nikogar ob stroju in da sta v dopoldanski smeni po dve delavki na enem delovnem mestu. Poleg tega še 4-urni delavnik povzroča težave v organizaciji dela. O tem so govorili tovariši iz Peko in BPT. Predelavec ne bi smel postaviti na neko delovno mesto nekoga zgolj zato, ker tako predvideva Zakon o delovnih razmerjih in

drugi predpisi, marveč zato, ker bita delavec oziroma delavka v teh 4 urah dela tudi dosega ustrezajoči delovni učinek. To pa je v podjetju težko vskladiti. Zato so se odločili, da ne morejo v takem primeru prepustiti izbire zgolj delavcem, dopoldanski ali popoldanski izmenji, marveč morajo to določiti tako, kot narekujejo potrebe proizvodnje. Čeprav upoštevajo želje posameznikov, jih vendar skušajo vsklajevati z ekonomsko računico kolektiva.

Ob letošnji izredni sadni letini ne bi bilo napak, če razmislimo tudi o kvaliteti našega sadja. Znano je, da naši kmetje sadno drevje vse preveč prepuščajo samo sebi, ne skrbijo za obnovo starih sadovnjakov, za pomladitev drevca, zato v dobrih letinah ne morejo spraviti vsega pridelka na trg ali pa ga prodajo po zelo nizkih cenah. Kot sleherna panoga kmetijstva, zahteva tudi sadjarstvo danes od kmeta precej znanja in truda in potem uspeh ne bo izostal.

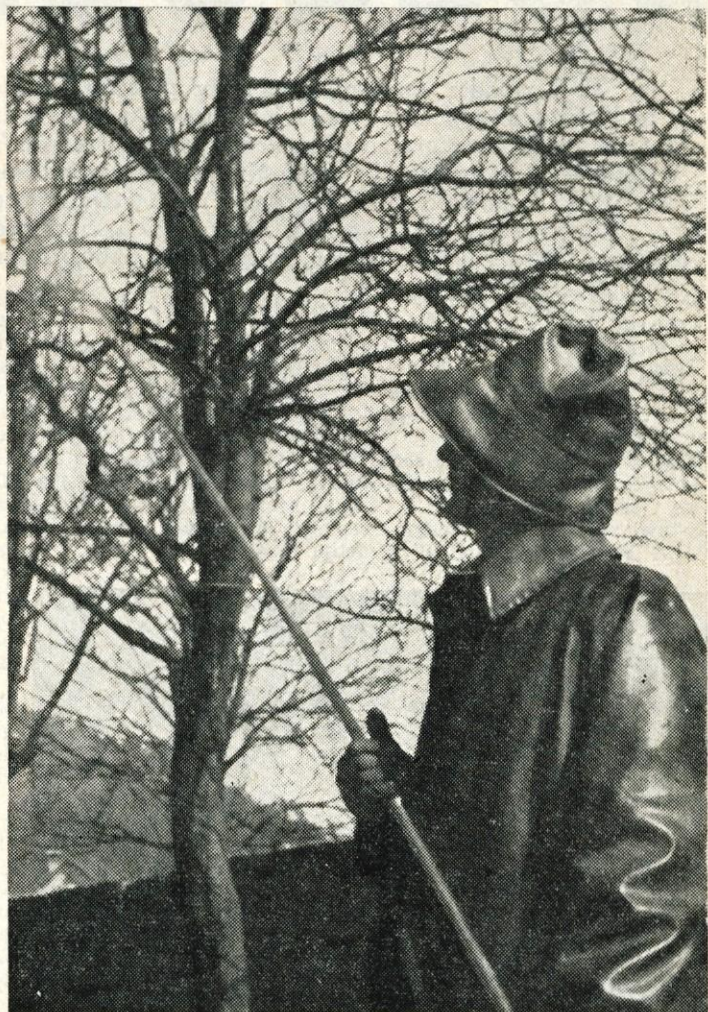
Ameriški kapar je eden najhujših sovražnikov naših sadjarjev. Ne bo odveč, če ob tej priliki še enkrat opozorimo na akcijo za posek vsega starega drevja, ki jo letos izvajajo v Škofji Loki. Preveč bi bilo sicer trditi, da bo s tem vprašanje sadjarstva v škofjeloški občini rešeno. Še zdaleka ne! To je začetni korak, ki je za marsikaterega kmeta sicer grenak zalogaj, ki pa bo po nekaj letih temeljitega dela nedvomno rodil lepe uspehe.

Ameriški kapar se na Gorenjskem iz leta v leto bolj širi. Prve okužbe so se pojavile v okolici Škofje Loke, v zadnjih letih pa se je razširil skoraj po vsem kranjskem okraju. Izjeme so le Bled, Zgornjesavska dolina in Poljanska ter Selška dolina. Navadno je jabolko na prvi pogled sicer zdravo, če pa natančneje pogledamo,

ugotovimo poleg kaparja še mnogo drugih bolezní.

Da okuženo sadje ne pride v poštev za izvoz, o tem menda ni treba izgubljati besed. V okviru Jugoslavije same pa je trgovanje dovoljeno med posameznimi okuženimi področji, medtem ko z okuženega na neokuženo področje ne. Vsa Vojvodina, okolica Beograda, precejšen del Srbije in nekaj ostalih pokrajin kaparja že dobro poznajo. Edino v Dalmaciji, Črni gori in Makedoniji ga še ni. Za plasiranje naših pridelkov torej trenutno še ni težko. Jasno pa je tole: če naše sadje ne bi bilo okuženo in če bi bilo poleg tega še kvalitetno boljše, bi lahko dobili zanj precej več, kot dobimo danes. Sadje se sicer v Pragerskem lahko razkuži, vendar ga to podraži za 2 din pri kilogramu. Čemu ti stroški, če bi lahko opravili brez njih? Z rednim in temeljitim škropljenjem se da namreč kaparja popolnoma uničiti. Ne zadostuje pa samo zimsko, ampak je potrebno tudi večkratno poletno škropljenje. Dejstvo, da je na Gorenjskem poškrabljenih samo približno 60% vseh sadovnjakov v

zimskem času in da se letno škropljenje skoraj ne izvaja, nam jasno kaže, kako malo je še med našimi sadjarji takih ljudi, ki bi se tega zavedali. V Italiji in na Tirolskem in to se jim vsekakor izplača. Če imamo danes na Gorenjskem 20% prvorazrednega sadja, bi s temeljitim škropljenjem lahko prišli na 80%. Tu so skrite rezerve, ki jih bo treba čimprej poiskati!

Enkratno zimsko škropljenje ne zadostuje

DRŽAVNI ZAVAROVALNI ZAVOD

PODRUŽNICA RADOVLJICA
LINHARTOV TRG ŠT. 1
Telefon št. 326 • Poštni predal št. 26

Radovljica 21. okt. 1958.

St.:	Bm	Vaš znak:	
		Vaša št.:	

PREDMET: Šk. III-75086/N
Tavčar Janez

P. a.

časopisno podjetje
"Glas Gorenjske"
v Kranju

Sporočamo vam, da smo naročniku vašega š. opisa tov. T a v č a r Janezu, Sopotnica 13, Škofja Loka, ki se je nezgodno poškodoval dne 21. julija 1957. priznali iz naslova nezgodnega zavarovanja časopiarnih naročnikov vašega podjetja, odškodnino za zdravniško ugotovljeno 100% trajno invalidnost v znesku
din 40.000.-

Gornji znesek smo po NB nakazali na zavarovančev naslov. Toliko v vednost in vas tovariško pozdravljamo!

Državni zavarovalni zavod
podružnica Radovljica

Sajovic Janko / Hrovatin Ivan/

Letos tri vagone jagod

Strokovnjaki menijo, da imajo nekatera področja na Gorenjskem izredno dobre pogoje za nasade jagodičevja. Posebno črni ribez naj bi postal za Gorenjsko to, kar je hmelj za Savinjsko dolino. Kmetje sicer zdaj še s precejšnjim nezaupanjem gledajo na nove kulture, vendar je led že prebit. Na Gorenjskem imamo na površini 32 hektarov nasade črnega ribeza in na 10 hektarih jagode. Glavni ribezovi nasadi so v Cerkljah, Podbrezjah, Križah na Bledu in v Poljanski dolini, jagod pa pridelujejo največ v Naklem in v Cerkljah. Poleg tega gojijo, predvsem v Poljanski dolini, tudi maline na površini 12 hektarov. Po izjavah kmetijskih strokovnjakov se bo Gorenjska omejila predvsem na pridelovanje črnega ribeza, in sicer za

izvoz, pa tudi za domačo porabo. Izmed jagodičevja ima namreč ribez največje količine vitaminov in je na notranjem in zunanjem trgu po njem največje povpraševanje. Vendar to rastlino napada ribezova rja, ki ji je vmesni gostitelj zeleni (vajmutov) bor (pravijo mu tudi gosposki borovec!). Izvršni svet LRS v Ljubljani je v ta namen že predlagal, naj se preko te zime izda odločba, po kateri bi se moral zeleni bor v tistih področjih, ki so določena za črni ribez odstraniti, pa tudi vsako nadaljnje nasajanje bi bilo prepovedano. Ribezova rja se je letos pri nas že pojavila. Listi so zelo zgodaj odpadli in zdaj preti nasadom nevarnost, da bodo preko zime pozebli.

Jagode so letos na Gorenjskem zelo dobro obrodile. Pridelali smo jih okoli 3 vagona, od tega jih je šlo 2 vagona za izvoz. Na domačem tržišču je bilo po njih veliko povpraševanje. Težave pa so zdaj s sadikami, za katere ni mogoče najti trga. Kmetje so lani dobili sadike zastonj in bi jih morali letos vrniti, vendar tudi teh ne morejo oddati. Pojavljajo se govornice, da bodo nasade podorali. Brez dvoma to ne bi bilo koristno niti za družbo kot celoto niti za kmeta samega, ki bi bil s tem sicer bolj moralno kot materialno prizadet. Zgubil bi še tisto malo zaupanja, ki ga ima zdaj do novih kultur.

3-

§§§ S SODIŠČA

KRADEL JE ŽE DVE LETI PO ŽELEZNIŠKIH VAGONIH IN V SKLADIŠČU NA JESENICAH KAZEN 1 LETO IN 2 MESECA ZAPORA

Med naše železniške uslužbenke se zlasti na večjih postajah, kjer je za to boljša »konjunktura«, znaajo še vedno vtihotapati ljudje slabših moralnih kvalitet, ki imajo posebno v železniških skladiščih priliko poseči po tujih premičninah in si jih prilaščati. Taki elementi so naši družbi pač resno nevarni in razen tega še kvarijo ugled železnice ter zmanjšujejo njihovo solidnost in zanesljivost. Zato je več kot prav in potrebno, da se dolgorpčneže te vrste strogo kaznuje.

Na železniški postaji Jesenice so že od leta 1956 dalje neprestano ugotavljali »delovanje« takih vtihotapilcev, pa jim nikakor niso mogli priti do živega. Letos poleg tega so varnostni organi vendarle razkrinkali Janeza Vidoviča iz Podlehnika pri Ptujju, ki je bil v zadnjih letih zaposlen v železniškem skladišču na Jesenicah kot skladišni delavec. Kakor je sedaj ugotovila glavna obravnava pri okrožnem sodišču v Ljubljani, je Vidovič že od leta 1956 pa vse do 17. julija tega leta vlamijal v kovčke in zaboje v železniških vozovih, deloma pa tudi v skladišču samem ob razkladanju oziroma prekladanju raznih železniških pošilk in pobiral iz njih posamezne vrednejše predmete. Nabral jih je na ta način in deloma že razpe-

čal, deloma pa skrli doma v skupni vrednosti okoli 200.000 din. Privojil si je razne dele šivalnih strojev, matičnih ključev, klešč, žičnikov, ključavnic, dele dvokoles in »Mopedov«, električnega kabla, žarnic, varovalk, posegel je pa tudi po oblekah, perilu, po kavi, cigaretah, skratka po vseh mogočih stvarih, ki bi mu lahko »prišle prav«.

Obdolženec je povedal na obravnavi, da je opravljal te nečedne posle največ ob popoldnevih ali nedeljah, ko je bil najmanj kontroliran. Zaboje in kovčke, v katere je vlamijal, je večkrat potem na zunaj spravil spet v prejšnje stanje. Svoje početje je utemeljeval z izgovorom, da je premalo zaslužil, da pa si je hotel popraviti doma hišo, za katero bi uporabil naštetí material, oziroma bi v ta namen uporabil denar, pridobljen z razpečevanjem ukradenih predmetov.

Sodišče takega zagovora seveda ni moglo sprejeti ter je obsodilo Vidoviča ob upoštevanju, da doslej še ni bil kaznovan in da ima skrbiti za družino, ki na stvari ni bila udeležena, kakor tudi, da je tatvine v glavnem vse priznal, na 1 leto in 2 meseca zapora. Spričo visoke koristi, ki jo je obdolženec že pridobil na škodo splošnega ljudskega premoženja, je ta kazen ne glede na to, da se je večino predmetov pri obdolžencu še dobilo, komaj dovolj vrednejše predmete. Nabral jih je na ta način in deloma že razpe-

-jf

produktivnost

STE ZADOVOLJNI S SVOJIM DELOM?

resiranega delavca. To zadnje: mišljenje samega delavca skušajo čimbolj upoštevati, kar je bistveno za zadovoljstvo na delu.

Doslej so pregledali oziroma testirali že 300 delavcev. Premestitve iz neustreznih delovnih mest se še niso lotili, razen nekaj primerov v upravi. V bodoče bodo pristopili k posameznim premestitvam tudi v proizvodnji. Seveda sporazumno s samimi delavci, ob njihovi prošnji, želji ali vsaj z njihovo privolitvijo. Včasih je tu vprašanje praktične izvežbanosti, strokovne sposobnosti, fizične oziroma zdravstvene odpornosti itd. Če bodo uspeli najti ustrezajoče delovno mesto vsaj tistim, ki so v anketi to začeli, bodo gotovo prispevali k večji produktivnosti dela. A takih primerov je v vseh podjetjih polno.

V posebni anketi, ki je bila pred kratkim v tovarnah »Planika« in »Tiskanina« v Kranju, so delavci odgovarjali na več vprašanj, ki so imela namen spoznati, kako so delavci zadovoljni na svojih delovnih mestih. Veliko delavcev se je izjavilo, da niso zadovoljni. Celotno na vprašanje, če mislijo, da jih to nezadovoljstvo na neustreznem delovnem mestu ovira za boljše uspehe, se je v »Tiskanini« z odločnim »da« izjavilo kar 20% vprašanih. V kolektivu »Planika« je 18% anketiranih prav tako odgovorilo, da jih nezadovoljstvo delovnega mesta ovira pri večjem delovnem učinku, medtem ko so drugi izjavili le dvom o tem oziroma niso na to vprašanje odgovorili.

To vprašanje je vsekakor važno in prav gotovo se bodo z njim spoprijeli samoupravni organi, sindikalne organizacije in drugi. V »Planiki« so sicer že pristopili k temu problemu. S testiranjem, oziroma s podrobnim pregledom delavcev — ljudi z vsemi njihovimi fizičnimi in duševnimi sposobnostmi, z razpoloženjem itd. skušajo ugotavljati tudi to, če je vsak na ustrezačem delovnem mestu. Novih delavcev pa sploh ne sprejmejo brez take analize in ocene strokovnega osebja, zdravnika, psihologa in seveda tudi želje in predloga zainteresiranih delavcev.

Naša anketa:

KAM V PROSTEM ČASU?**DOLGOČASJE, KI UBIJA . . .**

Prvi napad z vprašanjem »Kam v prostem času«, je veljal Kranju. Kapitularil je pod ugotovitvami naše reportaže »Para da dolgočasja«. Sledile so Jesenice, ki smo jih ovekovečili z reportažo »Jesenice v soboto zvečer«. Te drugi zmagi smo dodali še tretjo — nad Tržičem, ki je pri stikanju za razvedrilom naposled pokleknil pred Kurentom. To namreč ugotavlja naslov naše tretje reportaže: »Tržičani v gostilno«.

Kaj res ni pod gorenjskim nebom kraja, čigar prebivalci ne bi bili v stiski za kulturno razvedrilo? Kaj, ko bi pogledali v Škofjo Loko? Sobota je.

»NIKAR V ŠKOFJO LOKO!«
Tako mi je svetoval znanec, ko sem mu razkril svojo nameru. »Če pa hočeš napraviti samomor, ti ne branim. Od samega dolgočasja bo po tebi. Lepa smrt. Zaspal boš in . . .«

Dva dni in tretjega pol sem pramišljeval o tem svarilu, nato sem sanjal o Škofji Loki.

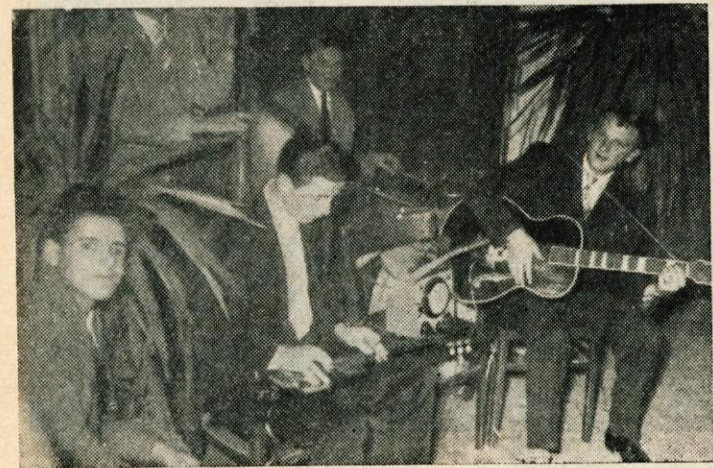
Ustavil sem se sredi Mestnega trga. Pogled mi je obtičal na

kosu papirja, ki ga je mrzel veter vrtil in po cestni.

Podoba je, kot bi se mesteca lotila kuga . . .

KAJ MENI O DRUŽABNEM ŽIVLJENJU MLADINA?

Popoldne sem pohajkoval po mestu. Ulice so oživele. Opažoval sem ljudi. Nekaj dolgočasnega je bilo v njihovem vedenju in govoru.

Nič ne dé, če uidejo včasih iz »vize«

nekakšnem sporedu prireditve, ki so se imele zvrstiti v tistem tednu. Bral sem . . . bral in veslal s pogledi po razkošju prireditve na plakatu in se radostil. Kako ne — v enem tednu pet kvalitetnih filmov, premiera loških gledališčnikov s štirimi ponovitvami, vsak dan vsaj eno zanimivo predavanje, plesi, televizija, koncert opernih arij, lutkovno gledališče, športna tekmovalna, Transturistov izlet v Ljubljano z obiskom opere. Saj to je več kot razkošje, ki bi zadovoljilo še tako zahtevnega kulturnega sladokusca. — Sanjski privid me je vrgel iz spanja.

Poslej nisem imel mernega trenutka. Sanje so me do kraja vznemirile. Počesal sem se in jo ubral v Loko.

Sobota, 18. oktobra smo pisali, ko sem se ustavil sredi Mestnega trga.

»Če sanje kaj pomenijo,« sem se bodril, »mora biti nekje v bližini plakat s sporedom prireditve.«

Tudi taka zabava utegne prignati dolgočasje sobotnega večera

Preiskal sem mesto, prečesal Krancel in še polovico Puštala povrhu o sporedu prireditve, ki sem ga videl v snu, ne duha ne sluha. Še tisti stari plakati, ki so njega dni kvarili loško podobo, so izginili.

Pol dveh je odbilo, ko sem se ustavil natanko sredi mesta. Ves Mestni trg ni v tistem trenutku premogel več kot pet živih bitij: neko žensko, tri otroke in zdolgočasnega psa, ki je stal kot kip nepremično sredi ulice. Naposled se je lenobno umaknil

si naša mladina privošči tudi zabave, od katerih nima posebnih koristi. Pri vsem tem pa ne smemo prezreti specifičnosti, ki razmejujejo potrebe, želje, okuse in nagnjenja delavske, kmečke in meščanske mladine. Če se lotim še sebe, ali v širšem smislu študentske »kaste«, tedaj moram priznati, da za študente, ki domala vsak dan obiskujemo predavanja na ljubljanskih fakultetah, vrzeli v družabnem življenju domačega okoliša niso preveč boleče. Ljubljana lahko pač zadovolji vse naše potrebe po razvedrilu.

Zvečer sem kramljal še z neko študentko ekonomije. Odgovori na mojo radovednost so bili hudo podobni trditvam študenta in prejšnjega odstavka.

In kaj meni o družabnem življenju v Loki predvsem delavska mladina? Kljub temu, da so ti mladi ljudje pri iskanju zabave in razvedrila presenetljivo prožni, sem iz njihovega pogovora izvil tale zgovoren stavek: »Dolgočasje nas včasih dobesedno ubija.«

... IN STAREJŠI MEŠČANI?

Ne bi ponavljal vseh misli, ki so se porajale v razgovorih s starejšimi meščani; posredoval bom le nekatere, ki utegnejo dati temu pisanju kar največ zgovornosti.

»Pa ne, da bi spet vohil kaj krog loških voglov?« me je precej gromko pozdravil stari znanec.

Vneti plesalci na Trati skušajo ujeti ritem oguljene popevke

»Menim, da bo tale Švejk užiten,« je povzel. »Če bi pa hotel čisto na kratko oceniti repertoar, ki oblačil in vedri Ločanom, potlej vam povem, da zavrtijo kdaj pa kdaj tudi take filme, ki spravljajo zahtevnejše gledalce v obup. Sicer pa tudi dobrih filmov ne manjka.«

Potem ko je povedal, da je študent filozofije, me je zanimalo, kako da ni blagajna v istem poslopju, kjer domuje kino, temveč je v lokalni nasproti kina.

»Veste, s to stvarjo je pa takole!« se je nasmehnil šegavi kramljač. »Pravijo, da je vstopnina pri nas nižja kot drugod. Pa veste, zakaj? Zato, ker prodajajo vstopnice »čez cesto«. Približno tako kot »vino čez cesto.«

Potem sva govorila o družabnem življenju.

»Menim, da so tisti Ločani, ki se ne morejo več šteti za mladince, bolj v stiski za zabavo kot mladina,« je začel razvijati svoje misli. »Kaj jim nudi Loka? Kvečjemu en film na teden in gostilne. Če k temu prištejemo še redke premiere naše igralske skupine in nepogosta predavanja izobraževalne sekcije Svobode, je to domala vse, kar bi lahko šteli med razvedrila, ki žlahtni enolično življenje provincialnega mesteca. Mladina je na boljšem. Čeprav ne kaže posebnega zanimanja za dramske uprizoritve in podobne resnejše prireditve, najde po drugi strani drobec družabnega življenja v športnem udejstvanju in plesnih vajah, ki jih prireja TVD »Partizan«. Seveda

se držali najmanj tako, kot bi šli za pogrebom.

Vrata so se odprla. Enega so že ocedili.

»Kaj pa drugače,« sem odzdravil. »Veš, o družabnem življenju in prireditvah v Loki bom pisal.«

Hrupni Ločan je bušil v smeh. »Matiček, ta je pa dobra! O zabavnem življenju praviš, da boš pisal. Daj patentirati to izvirno idejo, da ti je kdo ne ukrade! Mar ne veš, kaj imamo? Dobrega vojaka Švejka, potlej smo pa vija-vaja-ven.«

Brž sem zajezil zgovorneža: »Kaj vendar počno ljudje, zlasti ob sobotah zvečer? Človek bi znal od dolgočasja.«

»Vidiš, če bi bilo po tvoje, tedaj bi bila Loka velika norišnica. Pa smo se počasi privadili temu životarjenju in danes smo, kot vidiš, čisto spodobni, predvsem pa normalni meščani. Že res, njega dni, morda pred štirimi ali petimi leti, je bilo v Loki bolj veselo. Takrat smo imeli šest in več gledaliških premieri na leto, pa celo vrsto koncertov in pred dobrim letom še gostovanja kranjskih gledališčnikov. Zdaj so se ta kulturna razvedrila hudo skrčila. Od časa do časa se sicer rodi osamljena pobuda, ki obeta zdravniti družabno življenje, vendar je podoba, kot bi jo zdolgočaseni Ločani sami že v kali zadržali. Sicer smo pa postali imuni zoper dolgočasje.«

Poslovil sem se. Kazalca na uri sta se lenobno premikala proti šest. Mestni trg, ki je dobil v popoldanskih urah mikavnejšo podobo, se je spet pogrezal v morečo puščobnost. Pred restavracijo »Krona« se

se držali najmanj tako, kot bi šli za pogrebom.

tiho pomenkujejo ljudje. Odmev korakov redkih vaščanov trudno zamira med hišami. Mrzel veter razposajeno brije krog voglov.

Reklamna ura urarja Plantarke kaže tričetrt na tri. Kazalca se več ne premikata. Bogve, kdaj je kolesje odreklo pokorščino? Morda se je ustavilo od samega dolgočasja? Kdo ve?

Zagotovo pa vem, da se je tablica hišne številke 5 na Mestnem trgu postavila na glavo zaradi dolgega časa. Meni je na primer mama, kadarkoli sem ji potarnal, da mi je dolgčas, vselej svetovala: »Kar na glavo se postavlja, pa te bo minilo!«

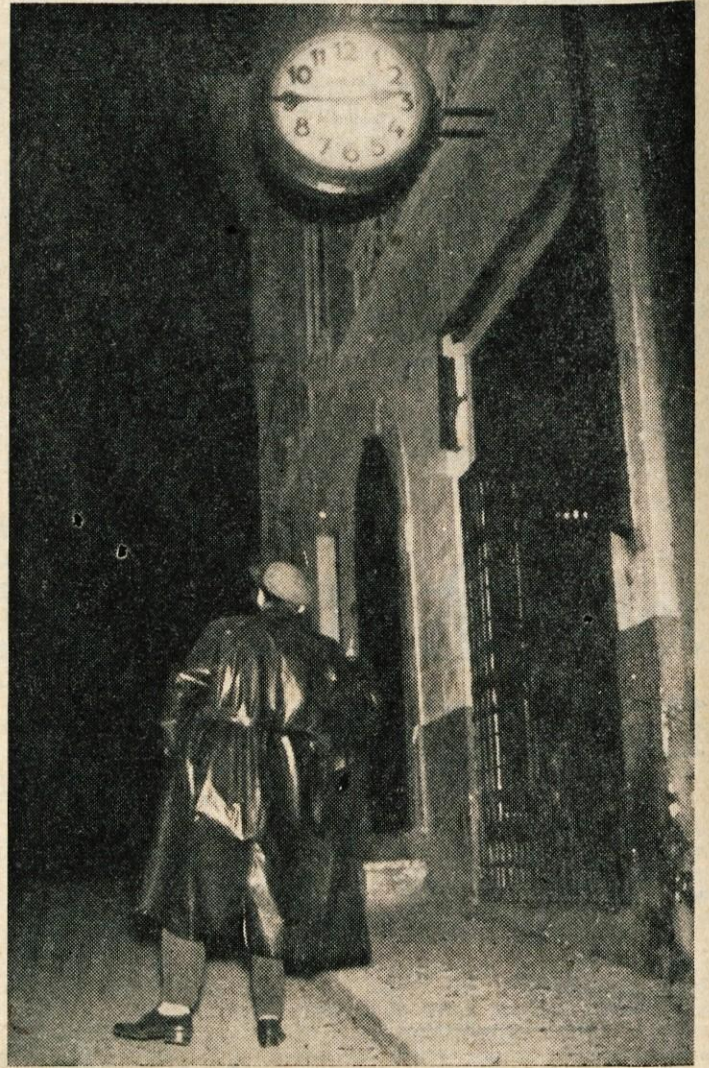
In kdo ve, če ni tudi napis loškega kinematografa zgrmel na cesto od samega dolgega časa. Napisa namreč nisem zasledil, pa čeprav sem pregledal poslopje od vrha do tal.

In tista zdolgočasena pasja mrha, ki jo poznamo že iz prvega dela reportaže, me je, ko sem šel mimo, grozno sumljivo pogledala. Nehote sem pogledal na uro. Veste, navsezadnje je pa le lep, če ve človek mimo datuma tudi za uro svoje smrti. Kaj veste, če me ni hotel pasji kožuhar ugrizniti zavoljo dolgega časa?

Ura je sedem. Pri »Kroni« sedi sedem ljudi. Nisem vzdržal. Odsel sem spet na cesto. Obstal sem pred brivnico.

Zakaj se ljudje sploh čedi-jo?« sem razmišljal, ko sem rinitil poglede skozi špranjo med zavesami. Jaz na primer si oštrgljam brado le takrat, kadar imam v načrtu kaj posebno imenitnega. Recimo, če grem v gledališče ali na koncert. Da bi na gladko obrbit tičal doma . . . Nak, takega razkošja si že ne privoščim.

V brivnici je sedelo kakšnih deset kosmatih dedcev. Vsi so

Naj vas ne motita kazalca na uri. Pravkar je odbila deset. Ulice je objelo dolgočasje, ki ubija . . .

»KRONA V »TRANSTURISTU«
Ura je devet. Kavarna »Transturist« je polna gostov. Nič običajnega kavarniškega hrupa; gostje molče in se čudno obnašajo. Vsi so obrnjeni v isto smer. Kaj to pomeni? Bežen pogled zadošča: v kotu dvorane stoji televizijski sprejemnik. Odkar je začela naša televizija z rednimi oddajami, je pri »Transturistu« vedno gneča.

Ločani pa strme v televizijski zaslon in nebeško lepo jim je pri srcu. Kakšna skromnost!

Do nedavnega so se Transturistovi gostje lahko tudi zavrteli. Zlasti prijetno je bilo v letni sezoni, ko je bil ples na terasi. Zdaj je Ločanom odklenkalo; ne zavoljo mraza, temveč zato, ker so muzikanti pobasali instrumente in odšli s trebuchom za kruhom. Zastonj ne bodo igrali. Transturist ima bojda prazno denarico (vsaj za te namene). — Kaže, da tudi v Loki velja pregovor: »Malo denarja — malo muzike.«

»PONOČI PA GOSTILNE«

Ura je pol enajstih. V restavraciji »Krona« sta samo dva gosta. V pijači in razgovoru sta zelo zmerna. Bolj živahni so gostje, večinoma mladi ljudje, ki so se »utaborili« pri točilni mizi v veži.

Po končanem filmu je Mestni trg za nekaj minut zaživel, nato se je spet pogreznil v tišino. Pri »Kroni« je postalo živahnije.

»Gotovo da, govorim pa kljub temu bolj malo. V tridesetih letih zakona sva si z ženo domala vse povedala. Ven grem le redkokdaj. V gostilne me ne vleče, drugod je pa preveč pusto. Včasih je bilo v Loki zabavnejše.«

»Kdaj na primer?« me je neznanško zanimalo.

Pomežniknil je in usta so se mu razlezla v smehu.

»V prejšnjih časih, ko so Ločani še »coprnice« preganjali, zdaj pa še teh ni več. Pa lahko nič!«

Njegova postava je utonila pod težnim obokom onstran ulice.

Nekaj minut manjka do osme. Ljudje hite v kinematograf. Kaže, da so sedeži razprodani. Deset minut pozneje se naseli na ulice dolgočasje — dolgočasje, ki ubija . . .

Obiskal sem gostilno »Lontreg«. Skoraj vse mize so zasedene. Jedro gostov tvorijo mlajši ljudje, ki posedajo v oblakih dima, in si s pijačo pomagajo do vselega razpoloženja.

Potem ko sem obhobil nekatere puščobne ulice, sem se stopil v televizijski sprejemnik. Odkar je začela naša televizija z rednimi oddajami, je pri »Transturistu« vedno gneča.

Nikjer žive duše, le veter se objestno poigrava s kosom papirja. Nekdo igra na klavir. Slaba improvizacija polna disonanc. nato tišina in dolgočasje . . .

Kaj ne bo zdaj zdaj prikoral kal po trgu nočni čuvaj s helebardo in laterno ter pel ure — tako kot pred stoletji?

Polnoči je. V gostilni na Trati je veselo kot v semanjih dneh. Množica prepotenih teles se ob zvokih muzike gnete na plesišču in skuša ujeti ritem oguljene popevke. Vino teče in moči grla ter mize . . .

Menim, da je vsako ocenjevanje družabnega življenja v Loki odveč. Kaže, da so občinski odbor SZDL, mladinske in sindikalne organizacije spriči dolgočasja zaspale spanje pravičnega in zdaj sanjajo o preteklih časih, ko je bila Loka — to slikovito zgodovinsko mestoce na sotočju Poljanske in Selške Sore, polna življenja, kulturnih razvedril in družabnosti.

Bojda bo mestece spalo dolgih sto let, kot princeska Trnuljčica . . .

S. Skufca

Transturistovi gosti se naslajajo s prizori na zaslonu televizijskega sprejemnika

gorenjski obveščevalec

Spet dvakrat nič za Gorenice

Kot prejšnjo nedeljo, sta tudi danes obe gorenjski enajstorici v slovenski conski nogometni ligi ostali brez izkupička. Kranjski Triglav je moral na vroča tla ljubljanskega Krima in po enakovredni igri je odšel z igrišča poražen. Jeseničani pa so na svojem igrišču zgubili z golom razlike, čeprav so bili skoraj vso tekmo enakovredni nasprotnik »Mariboru«.

pretežno enakovredna nasprotnika, igra pa je bila dokaj lepa. Napadalcji so imeli sicer precej priložnosti, da bi zadeli v črno, kljub temu pa v prvem delu igre okoli 500 gledalcev ni videlo gola.

KRIM : TRIGLAV 3:1 (1:1)

Ljubljana, 26. oktobra. Prvenstvena tekma slovenske lige — Igrišče Krima — Vreme sončno — Gledalcev 1000 — Sodnik Kolenc iz Maribora — Strelci: Erzar, Kastelic in Malec za Krim ter Štular I. za Triglav.

Sodnik Kolenc je bil slab in je predvsem oškodoval goste. Posledica tega so bili nešportni izpadi in groba igra obeh moštev.

JESENICE : MARIBOR 0:1 (0:0)

Jesenice, 26. oktobra. Na igrišču pod Mežakljo je domača enajstorica uspela v prvem polčasu proti tehnično boljsemu nasprotniku ohraniti svoja vrata nedotaknjena. Obe moštvi sta bili

Sodnik Maks Kordež iz Ljubljane je v prvem polčasu svojo nalogo dobro opravil, žal pa tega ne moremo trditi za drugi del igre.

3 nastopi - 3 zmage

Na prvi turneji v inozemstvu 100% uspeh — Tudi waterpolisti uspešni — Zimski bazeni vsakdanjost!

Ekipa plavalcev kranjskega Triglava je prišla v petek s turneje po Zahodni Nemčiji. To je bilo prvo gostovanje kranjskih plavalcev v tujini, ki se je končalo z izrednim uspehom. Kranjčani so nastopili proti najmočnejšim nemškim ekipam brez Zrimška, Peternelja, Chvalata, Colnarja in Purgarjeve. Okrepili sta jih Stasenkova in Benkovičeva. V vseh srečanjih so bili zmagovalci. Ze pred prihodom Triglava so bili vsi ljubitelji plavanja natančno poučeni kakšna ekipa je Triglav in kje je njegova največja moč. Sploh je vse časopisje mesta Wuppertal, ki šteje okoli 600.000 prebivalcev, zelo pozorno spremljalo gostovanje Kranjčanov in njihovim uspehom dalo precej priznanja. Tudi v ostalih mestih je bil sprejem navdne prisrčen in gostoljuben, pa tudi gledalci na plavalnih tekmah so bili objektivni in so vneto pozdravljali uspehe gostujoče ekipe.

Prvikrat so Kranjčani nastopili v Wuppertalu proti ekipi Wasserfreunde, ki je letos proslavljala 75 letnico dela. V tem mestu je poleg ekipe, proti kateri so nastopili Kranjčani, še enajst plavalnih ekip, ki razpolagajo s sedmimi zimskimi

bazeni. Zato nikakor ni čudno, da je plavanje v Nemčiji zelo razvit šport, zmaga kranjskih plavalcev pa je še toliko pomembnejša. Prvi dan so na dvoboju zmagali z rezultatom 118:83 in v waterpolu s 4:2. V 16 disciplinah programa je Triglav zmagal 11-krat. Zmaga v waterpolu je bila zaslužena, vendar težka, saj nastopajo v ekipi Wuppertala trije državni reprezentanti, kot ekipa pa je bil Wuppertal leta 1953 drugi v državi. Tekmovanje si je ogledalo okoli 1300 gledalcev. Bazeni, v katerem so plavalci, pa so najboljši zimski bazeni v Nemčiji in verjetno tudi v Evropi. Meri 30x25 m in ima vse potrebne sanitarne naprave, kakor saune, pralnice, likalnice in še vrsto drugih maserskih in higienskih naprav. Druga dne so se na troboju pomerili Wasserfreunde Wuppertal, SSF Bonn in PK Triglav. — Tudi tukaj so bili Kranjčani uspešni. Končni rezultat: Triglav 173, Wuppertal 116 in Bonn 102. Tekmovanje so snemali za tednik in televizijo in tudi za nek kulturni film.

Po odločnih zmagah v Wuppertalu je zanimanje za nastope kranjskih plavalcev še bolj naraslo. Start v Osnabrücku je bil najtežji, a kljub temu uspešen. Za ekipo SC Neptun 09 Osnabrück je nastopilo kombinirano moštvo severnonemških klubov. Kranjčani so zmagali z rezultatom 92:76 in v waterpolu s 5:4. Plavalni klub v Osnabrücku ima tudi žensko ekipo v umetnem plavanju, ki je nemški državni prvak in je znana kot najboljša evropska ekipa. Plavalce je v dvoranah, kjer so podpisali mrtvo 30-letni vojni, sprejel tudi predsednik občine.

Zadnji nastop je bil v Bonnu. Tudi tokrat je bila zmaga prepričljiva. Triglav je zbral 80 točk, SSF Bonn pa 55. Waterpolo tekma se je končala z rezultatom 8:6 v korist Kranjčanov. Na tem tekmovalstvu je Kocmur plaval 100 m prosto v času 57,8. — Odličien je bil tudi Finzi z 1:10,4 na 100 m hrbtno, medtem ko je Drago Petrič odigral stoto tekmo za waterpolo moštvo Triglava.

S tem nastopom je Triglav opravičil zaupanje Plavalne zveze Jugoslavije, ki mu je dovolila gostovanje v Nemčiji, poleg tega pa je še precej povečal sloves jugoslovanskega plavanja. Turneja je bila zelo dobro organizirana, vendar naporna, saj so morali plavalci prevoziti približno 3000 kilometrov poti v nekaj dneh. Drugo leto bodo v Kranju nastopili plavalci iz Wuppertala in Bonna, za leto 1960 pa bo Triglav povabil plavalce iz Osnabrücka in njihov balet na vodi.

MALI OGLASI

Izgubil sem denarnico 14. t. m. v trg. »Galanterija« Kranj. Poštenega najditelja naprošam naj proti nagradi vrne Ljudski milici Kranj. 1850

Motorno kolo 250 ccm, dobro ohranjeno po zelo ugodni ceni prodam ali zamenjam za gradb. les. — Deske, žito, živino. Naslov v oglasnem oddelku. 1849

Prodaj mlado kravo, ki bo v začetku novembra teletila. Crn-grob 4. 1851

Prodaj 200 kg jabolk zlata parmena in voščenske ter 1000 kg sena. Zirovnik Franc, Valburga 14, Smlednik. 1852

Prodaj motor »Puch« 200 ccm ali zamenjam za moped. Toni Jože, Mavčiče 63. 1852

Upravni odbor trg. podj. Lesce obvešča vse potrošnike, kateri so sodelovali pri razpisu naslova podjetja, da je osvojil predlog Trgovsko podjetje »MURKA« Lesce. 1854

Vespa ali Lambretto, rabljeno, kupim. Ponudbe poslati pod »Govotina« v oglasni oddelk. 1855

Kupim suhe butare. Pekarna Wilfan, Tržič. 1818

OBJAVE

ŽALNA SPOMINSKA SVEČANOST V BEGUNJAH

Občinski odbor ZB NOV Radovljica vabi vse svoje znanke in prijatelje padlih talcev na žalno svečanost na grobovih padlih talcev, katera se vrši v soboto dne 1. novembra 1958 s pričetkom ob 9. uri v Dragi, ob 10. uri na grajščinskem vrtu in ob 11. uri ob grobnici v Radovljici.

Prevoz udeležencev je zagotovljen. Vozijo avtobusi z želez. postaje Lesce in sicer: ob 6.45, 7.30 in 8.30 uri preko Radovljice s postankom pred Grajskim dvorom v Begunje. Povratek iz Begunj ob 10.30, 11.00 in 11.30 preko Radovljice v Lesce.

Avtobus iz Podnarta odpelje ob 7.30 izpred kolodvora preko Kroppe, Kamne gorice, Lancovega in Radovljice v Begunje, ter se vrača iz Begunj ob 10.30 uri. Nadalje ostanejo v veljavi vozni redi redne proge avtobusa »Transturista«, ki vozi iz Gorij preko Blede, Lesce, Radovljice v Begunje.

Vabi občinski odbor ZB Radovljica

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 13., 15., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. — Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 27. OKTOBRA

8.05 Orkestralna matineja.

9.00 Pisani zvoki z Dravskega polja.

11.00 Davorin Jenko: Zbor cicibanov iz spevoigre »Vračarica«.

11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Janez Tomšič: Potovanje v vodno kapljico.

12.15 Kmetijski nasveti — ing. Zvone Pelikan: Kateri poljedelski stroji so zadržugam dosegljivi iz domače proizvodnje.

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Borut Plavžak: Vesti potujejo.

14.35 Razpoloženske melodije z orkestrom Alfredo Antonini.

16.00 V svetu opernih melodij.

17.10 Popevka tega tedna.

17.15 Srečno vožnja! (šoferjem na pot).

18.15 Slovenske umetne pesmi poje Slovenski oktet.

18.30 Sportni tednik.

20.00 Revija zabavne glasbe.

TOREK, 28. OKTOBRA

8.05 Stare tržaške narodne pesmi poje pevski zbor iz Barkovelj, vodi Milan Pertot.

8.40 Potopisi in spomini — Ernst Schnabel: Intervju z našo zemljo — VII.

9.45 Nastopa Vaški kvintet s svojimi solisti.

10.45 Za dom in žene.

11.15 Glasbene slike.

11.30 Oddaja za otroke a) Vojko Novak: Iz partizanskih dni, b) »Otroci pojo« (Sodelujejo zbori ljubljanskih osnovnih šol »Vrtača«, »Fr. Levstik« in »Prule«).

12.00 Dve Rossinijevi uverturi.

12.15 Kmečka univerza — ing. Milan Veselič: Uspehi in težave slovenskega vinogradništva.

14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.

16.00 Za glasbene ljubitelje.

18.00 Družinski pogovori.

18.45 Domače aktualnosti.

20.00 Plesni orkester Radia Ljubljana pred mikrofonom in pred publiko — dirigent Bojan Adamič.

21.31 Vedre melodije.

SREDA, 29. OKTOBRA

8.05 Koncertni valčki in operetne uverture.

9.00 Jezikovni pogovori.

9.35 Priljubljene skladbe iz solistične glasbe.

11.00f Popevke s festivala v Opatiji.

12.05 Kmetijski nasveti — Justi Kozinc: Napake pri pripravi kmečke prehrane.

12.25 Nekaj narodnih iz Bosne.

12.45 Poslušajmo trio Slavka Avsenika.

13.30 Iz slovenske solistične glasbe.

15.40 Novosti na knjižni polici — Boris Prikrič: Pekel na Pčifiku.

16.00 Koncert po željah.

OBJAVA

DPD Svoboda Stražišče, skupno s šolskim odborom osnovne šole Lucijan Seljak Kranj, razpisuje naslednje tečaje in predavanja:

1. Ciklus predavanja za starše s področja vzgoje — 7 predavanj.
 2. Tečaj nemškega in angleškega jezika — začetni.
 3. Vpis v večerno šolo za pridobitev kvalifikacije o dovršenem 8. razredu osnovne šole.
- Interesenti naj se pisмено prijavijo DPD Svobodi Stražišče ali ravnateljstvu osnovne šole Lucijan Seljak Kranj do 30. oktobra.
- Vpisnina za tečaj predavanja za starše znaša 200 din, mesečni prispevek za tečaj angleškega in nemškega jezika 200 din, prispevek za večerno šolo se bo določil naknadno.
- Tečaji in predavanja se prično po 1. novembru, o čemer bodo prijavljenci pisмено obveščeni.

OBJAVA

Podjetje »Agroservis« Kranj obvešča vse cenjene stranke, da je dne 17. oktobra 1958 preko zime ukinilo popoldansko in nedeljsko dežurno službo servisnih popravil v svojih delavnicah.

OBJAVA

Planinsko društvo Tržič obvešča vse planince, obiskovalce naših planinskih postojank v zimski sezoni 1958-59 da je dom pod Storiščem stalno oskrbovan, dom na Kočeah ter Kostonjevčeva kočea na Dobriču pa samo ob nedeljah in praznikih, ter dnevih pred njimi. Interesenti (skupine) za obisk doma na Kočeah in Kostonjevčeve kočea na Dobriču med tednom naj se predhodno prijavijo društvu, ter zahtevajo informacije osebno ali telefonično vsak dan razen nedelje od 16. do 18. ure v pisarni PD — Tržič (tel. št. 360).

KINO

BLAD: 28. in 29. oktobra jugoslovanski film »Crni biseri«. 30. in 31. okt. češki barvni film »Glasba z Marsa«. Predstave vsak dan ob 17. in 20. uri.

RAOVOLJICA: 28. in 29. oktobra ameriški barvni film »Gog«. — 30. oktobra ameriški špijonski film »Mata Hari«. Predstave v torek in četrtek ob 20. uri, v sredo pa ob 17.30 in 20. uri. 2. novembra ob 14. in 18. uri ameriški špijonski film »Mata Hari«.

DUPLICA PRI KAMNIKU: 29. in 30. oktobra ameriški film »Na robu pločnika«. Predstave ob 19. uri.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V TRŽIČU

Rodil se je Robert Eler.

Poročili so se: Alojzij Rozman, strojni ključavničar in Marija Slapar pririzovalka; Stanislav Hrovat, strojni tehnik in Jožefa Komac, tovarniška delavka; Viljem Logar, strojni tehnik in Ivanka Zurga, motovilka; Janez Zupan, posestnik in Vida Drenik, delavka.

NA JESENICAH

Poročili so se: Franc Raspet, tov. delavec in Emilija Štamcar, tov. delavka; Albin Gorenc, tov. delavec in Emilija Štamcar, tov. delavka; Albin Gorenc, tov. delavec in Ivica Zajšek, tov. delavka; Stanislav Rekar, tov. delavec in Regina-Josipina Golja, tkalka.

Gledali bomo... **Don Kihot** „Enostavneje je fotografirati z avtomati“

Z rok sovjetskih filmskih ustvarjalcev smo v zadnjih dveh letih dobili nekaj odličnih filmskih storitev. Semkaj sodi tudi cinemascopski barvni film »DON KIHOT«, s katerim se je režiser Kozincev predstavil tudi na mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu. Film je posnet po znanem Cervantesovem romanu o »Vitezju žalostne postave« Don Kihotu in njegovi družini, ki mu slugi ter spremljevalcu Sanchi Pansu. Domala vse kritike, ki so obravnavale to filmsko delo, so bile ustvarjalcem naklonjene; imenovale so ga »velika izpoved o poštenem človeku«. — Na koncu moramo omeniti še posebno vrednost tega velikega sovjetskega filma — namreč igralca Nikolaja Čerkasova, ki je ustvaril sijajnega Don Kihota.

Ujeli so živega divjega petelina

Nemalo so bili pretekli terek zjutraj presenečeni prebivalci hiš v bližini bohinjskega predora, ko so v nekem vrtu zagledali čudno črno in veliko kokoš z dolgim repom in zakrivljenim kljunom. Neki lovec, ki je prišel mimo, je spoznal divjega petelina in ga tudi ulovil ter odnesel lovski družini. Ugotovili so, da ima pokvarjeno perut, vsled česar ni mogel odleteti. Verjetno ga je napadla kaka večja gozdna žival, pred katero se je zatekel v vas. Petelina bodo oddali v ljubljanski zoološki vrt.

ZANIMIVOSTI

NA KITAJSKEM BO LETA 1962
PREKO 700 MILIJONOV LJUDI

Po pisanju kitajskih časopisov ima danes ta velika vzhodnoazijska država okoli 650 milijonov ljudi. Predvidevajo, da bo prebivalstvo do leta 1962 preseglo 700 milijonov. Računajo celo, da bo število ljudi na Kitajskem v 10 do 15 letih doseglo število 800 milijonov. V preteklem letu je število ljudi na Kitajskem naraslo za 15 milijonov.

ŽIVA KOBRA V PAKETU
Cejlonskemu ministru za pošto Marikaru so poslali paket z živo kobro. Na lokalni pošti v Kolombu je paket dobil poštni uslužbenec, ki je opazil, da se v njem nekaj premika. Ko ga je odprl, se je razdražena kobra dvignila iz njega, pripravljena za napad.

HLMINGWAYEV ROKOPIS —
13.000 DOLARJEV

Originalni rokopis dela Ernesta Hemingwaya »Smrt popoldne« je bil na neki licitaciji prodan za 13.000 dolarjev. Rokopis tvori 285 strani, napisanih z roko, in 80 tipkanih strani. Na vseh teh straneh je veliko številno popravkov.

PREMAGAN NOV ŠTIRITISOČAK

Pred tedni se je skupina enajstih sovjetskih planincev, ki jo je vodil mojster športa Alim Romanov, povzpela na vrh Usečenka v planinskem vencu Tjen Šan v Kirgiziji, ki je visok 4.850 metrov. Planinci so celih 20 let brezuspešno poskušali osvojiti ta vrh, ki so ga smatrali za nepristopnega.

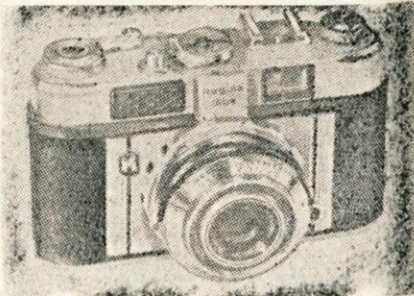
Presenečenje za amaterje: Avtomatična fotografska kamera Regula III bk.

To je bilo geslo letošnje »Photokine«, edinega samo fotografskega velesejma na svetu, ki je bil od 27. septembra do 5. oktobra v Kölnu. Letos je razstavljalo 514 razstavljalcev iz 16 dežel. Prvič so »Photokine« priredili leta 1950, ko je razstavljalo 300 nemških firm fotoaparate in fotografski material. V naslednjih letih je bila razstava vedno obširnejša, zanimivejša in bolj pomembna, tako da so jo obiskovali fotografi, amaterji in ljubitelji lepih slik z vsega sveta. »Photokine« prikazuje in razlaga fotografijo tako, da postane dostopna vsakomur. Najpomembnejši so prav gotovo nemški razstavljalci, saj so številna fotografska odkritja njihova domena, kot denimo prva kovinska kamera (1840), prvi izračunani objektiv, prva mala kamera (1924, Leica), prva kamera z vgrajenim daljinomerom (1951) in svetlomerom (1954), prvi troslojni barvni film (1956), prvi za blisk sinhronizirani zaklop (1950), prva kamera z avtomatičnim nastavljanjem osvetlitve (1956, Agfa), 1958 pa prva najmanjša kamera z vgrajenim svetlomerom (Minox B) in množica malih kamer z vgrajenim avtomatičnim električnim svetlomerom.

Ne samo sejamski del, tudi razstave slik so zelo zanimive. Letos so pripravili kar 18 razstav dokumentarnih in umetniških slik z nadvse vabljivimi naslovi: Industrijska fotografija (General Motors), Visokofrekvenčna kinematografija, Mladina fotografira, Kako živimo (priredil UNESCO), Subjektivna fotografija, Zgodbe o živalih. Povsod smo navzoči (reporterski posnetki iz Evrope in ZDA), Smejoča se kamera, Fotografski lepak, Najboljši barvni posnetki (LIFE), Zene in fotografije. Pravo doživetje je bil tudi Cinerarium, okrogli kino, podoben bruseljski Cirkarami.

Zanimivo je tudi visoko število tujih razstavljalcev, ki se je v primerjavi z leti 1951 do 1954 skoraj podvojilo. Od 172 tujih razstavljalcev na »Photokini 1958« so 4 iz Belgije, 46 francoskih, 8 nizozemskih, 5 avstrijskih, 4 švedski, 14 švicarskih, 2 češkoslovaška, 44 iz ZDA, in po eden iz Avstralije,

Danske, Norveške in Španije. Nemška fotografska industrija predstavlja 33%

firm, od tega je 22 vzhodnonemških. Celotni sejem obsega površino 70 tisoč kvadratnih metrov.

Najvišja in najstarejša drevesa

Hrast raste do 2000 let

Znano je, da od vseh dreves zraste do največje višine mamutovec (sekvoja), ki se v velikih množinah nahaja zlasti v Kaliforniji. Največji živi primerki je bil visok 99 metrov, v glav-

nem pa ne preseže višine 90 metrov. Za sekvojo je ugotovljeno, da tudi najdlje živi, do 4.000 let. To je doslej največja zanesljivo ugotovljena starost.

Ostanek stare jelke na Jezerskem

Kaj pa naša domača drevesa: hrast, bukev, jelka, kostanj itd.? Tudi ta lahko dožive lepo starost in tudi višine od 40 do 70 metrov niso tako redke. Zelo dolgo živi tisa, ki pa je pri nas na žalost vse manj. Zanjo pravijo, da v izrednih slučajih lahko doživi 3000 in celo 4000 let. Za hrast menijo, da doživi najvišjo starost dva tisoč let, lipa in bukev pa 1000. Od domačega drevja zraste najvišje jelka (75 metrov), malo manj smreka (60 m), sledi ji bor (okoli 50 metrov) in bukev (45 metrov). Hrast je razmeroma nizek (največ 35 metrov), doseže pa debelino do 7 metrov, posebno, če raste osamljen. Lipa doseže debelino do 9 metrov, kostanj pa do 8 metrov.

V malem mestu Trstenu v bližini Dubrovnika raste dve platani, ki sta velika turistična privlačnost celo za inozemce. Ena je visoka 46 metrov, ima 11 metrov obsega, premer v višini prsa pa je preko 3,5 metrov. Druga je za meter nižja in nekoliko tanjša. Šest do sedem ljudi bi komaj objelo te deblo.

Tudi pri nas se, zlasti v hribovitih predelih, najdejo stara, mogočna drevesa, pa tudi vaške lipe v nekaterih vaseh so sila zanimive.

FRANK OWEN:

55

EDDIE CHAPMAN
PRIPOVEDUJE

Najprej je prišla mimo pehota, nato je pribobnelo okrog sto tankov, sledili so oboroženi motociklisti, parado pa je zaključil mornariški odred. Godba je igrala Wirfahre gegen England. Mornarji so naduto korakali, s pločnika pa so jih pozdravljali njihovi tovariši.

Niže dol, nasproti vseučilišča je stal osovraženi nacistični gauleiter von Terboven. Parada je trajala eno uro. Ko je prišlo mimo več samohodnih topov, sem opazil, da imajo maloštevilni Norvežani, ki so gledali parado, odločno stisnjene ustnice, kakor da hočejo reči: Pa vendarle ne boste zmagali.

Ko je bilo parade konec, sem odšel s Thomasom, kateremu so oči še vedno žarele od ponosa, mimo Grand Caffé. Zraven kavarne je bila izložba s protizavezniško propagando. Običajno je bila razstavljena kaka velika karikatura; tistega dne sta bila narisana Churchill in Roosevelt kot dve pošastnitali, ki mečeta bombe na nemške cerkve in bolnišnice, medtem ko ženske v Britaniji divje plešejo in pijejo cocktail. Pomislil sem, da to Nemcem bolj škodi kakor koristi.

Prihodnjih nekaj dni sem delal, kar je Thomas moral zaključiti poročilo o meni. Vse je kazalo, da je bil zadovoljen. Kljub temu pa je to zapisovanje vzbudilo v meni, kakor prejšnje kratki, neprijetne občutke.

Ko je bilo poročilo naposled zaključeno, ga je von Grunen odnesel z letalom v Berlin. Čez pet dni se je vrnil in me poklical v svoje stanovanje. Bil je židane volje.

»Fritz«, mi je rekel, sijoč od zadovoljstva, »sklenili so, nagraditi vas s 150.000 mrakami — se pravi 100.000 za

sabotažo v letalski tovarni in 50.000 za eksplozijo na ladji in za poročila, ki ste jih pošiljali.«

Ta novica me je navdušila. Toda delal sem se, kakor da sem razočaran.

»To ni dovolj,« sem zatarnal. Obljubili so mi 200.000 mark; 100.000 za posel v De Havillandu in nadaljnjih sto tisoč mark za sabotažo na ladji in za poročila.«

»Žal mi je Fritz,« je odvrnil von Grunen, »na nesrečo vam nisem jaz obljubil denarja za delo na Portugalskem, marveč dr. Braun, ki ni imel pravice, niti ni bil pooblaščen, da to stori. Vendar ne pozabite, da je 150.000 velik denar in da boste v prihodnje imeli priložnost zaslužiti še več. Če boste torej pravilno polagali karte na mizo, boste naposled zaslužili milijon mark.«

S kislim obrazom sem vzel denar.

Zdaj je bilo tudi pismeno določeno, da bo von Grunen poslej moj bankir. Na njega naj bi obrnil za sleherno vsoto, ki bi jo potreboval in denar mi bodo izplačali v sleherni deželi, v kateri se bom mudil. Podpisal sem potrdilo, da sem zadovoljen s tem in Walther Thomas se je podpisal kot prič.

Temu je sledil nenavađen dogodek. Von Grunen je precej slovesno vstal, rekoč:

»Zdaj pa, Fritz, sprejmite darilo, ki sem ga sklenil izročiti vam. Poslali so ga naši Dienststelle s pripombo, naj bi nagradili tistega njenega člana, ki je bil v letošnjem letu najbolj prizadeven in ki je želel največ uspehov. Posvetoval sem se s tukajšnjimi šefi in — iztrali smo vas!«

Pri tem mi je izročil majhno šatuljo. Ojprl sem jo in — v njej je bil Železni križec!

Bil sem presenečen — in malo je manjkalo, pa bi prhnil v smeh, ne zato, da bi se smejal njemu ali okoliščinam, marveč samemu sebi. Ni slabo, sem rekel sam pri sebi. Poročnik Fritz Graumann s 150.000 rajhsmarkami in Železnim križcem!

Pomislil sem: če se bom še dovolj dolgo bratil s to tolpo, bom naposled končal kot rajhsmaršal ...

XIV.

NORVEŠKA POD STRAHOVLADO

Čeprav sem uradno bil še na »dopustu«, mi je Thomas omenil, da so sklenili, naj se vadim v radiotelegrafiji, da ne bi prišel iz vaje. In tako so me odpeljali v šolo, ki je bila v Drammensveinu v Skillebekku — v stanovanju, v katerem sem prvo noč v Oslu spoznal Mollie Serle. Ta dama se je zdaj preselila v Skoyen. Službujoči kapetan me je spraševal in potem ko sem nekaj minut tipkal črke in si zapisoval sporočila na papir je rekel, da je kar dobro, dasiravno je moje znanje malo zarjavelo. Pod njegovim vodstvom so bili še trije učitelji, ki so imeli na skrbi nekaj Norvežanov in Islandčanov. Te kvislunge so nameravali uporabiti kot vohune in zato je bila njihova navzočnost v šoli najstrožja tajna.

Stanovanje je bilo razdeljeno na sobo za vaje in slehernemu gojencu so določili poseben čas za šolanje. Ko je prispel, so ga potisnili v njegovo sobo in zaklenili vrata, da se dva agenta ne bi videla drug drugega. Isto je veljalo tudi za odhod iz sobe. Najprej je stopil iz nje učitelj in se prepričal, ali je zrak čist in šele potem je dovolil gojencu oditi.

Nekateri Nemci so me imeli očitno še na sumu. Nekega dne so poslali v von Grunenovo stanovanje nekega psihoanalitika, da bi me proučil. Podoben je bil jastrebu, bil je sivolas in star okrog petdeset let. Predstavil se je kot gospod König in govoril je z ameriškim naglasom, čeprav je imel obleko sešito po angleškem kroju. Prišel je s pretvezo, da želi zvedeti, kje je radioaparat, ki sem ga pustil v Angliji in tako sem mu narisal na list papirja, kje sem ga zakopal. Pazljivo je opazoval sleherno mojo kretnjo. Proučevanje so spremljale obilne doze konjaka. Tu pa tam je spregovoril z menoj po nemško.